

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
3 maart 2020

Eindtermijn
3 maart 2020

Onderwerp

Regionale Innovatie en Slimme Specialisatie Strategie in West-Nederland

Advies

1. In te stemmen met de Regionale Innovatie en Slimme Specialisatie Strategie in West-Nederland (RIS 3) als basis voor het uitwerken van het Operationeel programma Kansen voor West III.
2. Te bepalen een uitzondering te maken op de Beleidsregel actieve openbaarheid Zuid-Holland 2017 door de Regionale Innovatie en Slimme Specialisatie Strategie in West-Nederland niet op de provinciale website te publiceren, omdat het een versie betreft die is vrijgegeven voor besluitvorming in de colleges. Nadat alle colleges hebben ingestemd met de Regionale Innovatie en Slimme Specialisatie Strategie in West-Nederland, zal de definitieve versie gepubliceerd worden op de website van Kansen voor West.
3. Publiekssamenvatting vast te stellen over de vaststelling Regionale Innovatie en Slimme Specialisatie Strategie in West-Nederland.
4. In de Regionale Innovatie en Slimme Specialisatie Strategie in West-Nederland en het uit te werken Operationeel programma Kansen voor West III aandacht te hebben voor de werkgelegenheidseffecten en de gevolgen die dit heeft voor mensen op de arbeidsmarkt.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om in het GS-voorstel een adviespunt 4 toe te voegen met als strekking dat GS in de verdere uitwerking aandacht zal hebben voor de werkgelegenheidseffecten/de menselijke kant.

Bijlagen

Regionale Smart Specialisation Strategie voor Innovatie in West-Nederland (versie na akkoord BO 27-1-2020)

1 Toelichting voor het College

De Regionale Slimme Specialisatie Strategie voor Innovaties (RIS 3) voor West-Nederland is de strategische basis voor de innovatieprioriteit binnen het nog uit te werken Operationele Programma Kansen voor West III (OP KvW III). Naast de innovatieprioriteit zal KvW III tevens een prioriteit kennen gericht op klimaat- en energietransitie. Het OP KvW III zal het kader bieden voor toe te kennen Europese subsidies uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) in de nieuwe Europese begrotingsperiode die loopt van 2021 tot en met 2027. Zuid-Holland is samen met de vier grote steden en de andere provincies in de Randstad verantwoordelijk voor de uitvoering van KvW III. Met de middelen die daarbinnen beschikbaar komen wordt de regionale economie van West-Nederland gestimuleerd en kan de provincie haar beleid op het gebied van economie, klimaat en energie realiseren.

Slimme economische transformatie

De RIS 3 bouwt verder op de eerste versie van de RIS 3 uit 2014 en sluit aan op de inzet in de Kansen voor West I en II programma's. Na de focus op R&D-infrastructuur investeringen als basisvoorwaarde (KvW I; 2007-2013), en valorisatie (proof-of-concept voor marktintroductie) als leidmotief voor de KvW II periode (2013-2020), breekt de volgende fase aan van implementatie en opschaling van innovaties voor periode III (2021-2027).

De interventiestrategie van de innovatieprioriteit van KvW III zal zich richten op brede maatschappelijke implementatie en acceptatie van innovaties die bijdragen aan een circulaire, gezonde, veilige en CO₂-neutrale toekomst. De strategie voor de periode 2021-2027 is missie gedreven en gericht is op een slimme economische transformatie. Kernelementen zijn het verder door ontwikkelen en implementeren van sleuteltechnologieën, digitalisering en snellere toepassing van kunstmatige intelligentie in processen, het opschalen van het MKB en het ontwikkelen van menselijk kapitaal op alle niveaus voor de transitie.

De stap van ontwikkeling naar valorisatie en verder naar implementatie vergt meer dan alleen technische kennis en ontwikkeling, namelijk nieuwe consortia met andere verdienmodellen. Met andere initiatiefnemers en deelnemers en gericht op draagvlak bij ondernemers en inwoners. Ook vraagt deze ontwikkeling bredere inzet van (kapitaal)instrumenten: minder focus op startup middelen, meer op proof-of-concept-financiering, scale-ups en bijvoorbeeld transitiefinanciering. Om complexiteit van de overgang van een pilot-of demonstratieproject naar brede implementatie het hoofd te bieden, moeten financiers, wetgevers en burgers meegenomen worden bij het breed toepasbaar maken van innovaties.

Deze geactualiseerde RIS 3 richt zich op West-Nederland en geldt als vereiste voor de inzet van innovatie middelen binnen KvW III. De werking van de RIS 3 is echter breder. Synergie van KvW III met ander beleid en instrumentarium is een must en vereist aansluiting bij internationale ontwikkelingen. Deze regionale strategie is om die reden nauw afgestemd met lokale, nationale en Europese agenda's. Met het instemmen met de RIS 3 bekrachtigt de provincie deze als gedeelde regionale innovatiestrategie van de vier grote steden en vier provincies in landsdeel West en als basis voor de uit te werken innovatieprioriteit binnen het OP KvW III.

Richtlijn uitwerking Operationeel Programma Kansen voor West III

Landsdeel West zal haar bestaande structuren, waaronder de economic boards, gebruiken om de RIS 3, samen met de stakeholders levend en actueel te houden. Binnen de gemeenschappelijke strategie blijft er ruimte voor doorontwikkeling van slimme specialisaties rond specifieke hubs in West-Nederland. Meer en meer worden die specialisaties ontwikkeld in combinatie tussen disciplines, sleuteltechnologieën, topsectoren en gebieden nationaal en internationaal. Daarnaast zijn er internationale samenwerkingsambities op de thema's klimaat en klimaatadaptatie, energietransitie, biodiversiteit, ruimtelijke ordening op zee, duurzame mobiliteit, arbeidsmarkt, circulaire economie.

De (beoogde) Managementautoriteit (MA) van KvW III is de bevoegde instantie, aangewezen door het Rijk en de G4P4, om deze strategie te ontwikkelen en te (laten) monitoren.

De monitoring van de RIS 3 wordt gecontinueerd via de CBS-dataverzameling voor de huidige programmaperiode KvW II. Deze informatie levert een groot aantal landsdelige innovatie-indicatoren. Als aanvulling daarop is een monitor in voorbereiding die specifieke kernelementen van de slimme specialisatie voor landsdeel West valideert op terreinen waarop landsdeel West kansrijk is als regio. Het maakt tevens inzichtelijk welke internationale samenwerking versterking en verbetering kan opleveren.

Meest innovatieve regio van Nederland

Provincie Zuid-Holland heeft de ambitie om tot de meest innovatieve regio van Nederland uit te groeien. Regio Zuid-Holland beschikt over de juiste competenties om deze ambitie ook waar te maken. RIS 3 brengt daar de juiste focus in. Daarnaast levert RIS 3 een belangrijke bijdrage aan het provinciaal economisch beleid dat hiervoor onder meer de innovatieve transitie naar duurzaam, digitaal en circulair stimuleert en internationale samenwerking. Dit bepaalt onze concurrentiekracht. Bundelen van regionale kracht vergroot de kans op succesvolle subsidie- en investeringsaanvragen voor de nieuwe Europese begrotingsperiode.

Financieel en fiscaal kader

Er zijn nu geen financiële consequenties of risico's. Het betreft hier de te volgen beleidsinhoudelijke strategie. In de 1e begrotingswijziging 2020 wordt voorgesteld 8,4 mln te bestemmen voor EFRO-Interreg middelen. RIS 3 is een noodzakelijke, maar niet voldoende voorwaarde voor de allocatie van de middelen gericht op de "versterking van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie" (de thematische prioriteit 1). Er moet daarvoor ook een OP KvW III worden opgesteld. Op basis daarvan nadere allocatie van de middelen plaatsvinden.

De vier provincies en vier steden zullen ervoor zorgen dat de budgetten voor de thematische prioriteit 1: "Een slimmer Europa - Innovatieve en slimme industriële transformatie" in het OP KvW III ingezet worden conform de uitgangspunten van de RIS 3. Tevens geeft de RIS 3 van landsdeel West een mogelijke ontwikkelingsrichting aan waarmee afstemming kan plaatsvinden met andere programma's en instrumenten. Inzet en afstemming van de verschillende geldstromen gericht op innovatie blijft van het grootste belang. Immers, het aandeel van het Bruto Regionaal Product (BRP) dat besteed wordt aan R&D is nog steeds beneden de nationale doelstelling en beneden het EU-gemiddelde.

Juridisch kader

Het opstellen van een RIS 3 strategie is een conditionele voorwaarde voor het verkrijgen van Europese middelen.

GS worden voorgesteld om een uitzondering te maken op de Beleidsregel actieve openbaarheid Zuid-Holland 2017 door de Regionale Innovatie en Slimme Specialisatie Strategie in West-Nederland niet op de provinciale website te publiceren. De voorliggende versie is vrijgegeven voor besluitvorming in de colleges en niet bedoeld voor publicatie. Nadat alle colleges hebben ingestemd met de Regionale Innovatie en Slimme Specialisatie Strategie in West-Nederland, zal de definitieve versie gepubliceerd worden op de website van Kansen voor West.

2 Voorafgaande besluitvorming

Kansen voor West is het samenwerkingsverband van de vier Randstad-provincies (Noord- en Zuid- Holland, Utrecht en Flevoland, ook wel P4 genoemd) en de vier grote steden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht (G4). Samen voeren ze sinds 2007 een programma uit om de landsdeel West een economische impuls te geven, door het geven van subsidies en financiering aan bedrijven en kennisinstellingen in de regio. Het programma wordt voor een belangrijk deel gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

3 Proces

De RIS 3 wordt aan alle acht partners van Kansen voor West ter instemming voorgelegd begin maart 2020. Later dit jaar wordt het uitgewerkte Operationeel Programma Kansen voor West III ter instemming aan de colleges aangeboden. Het OP zal daarna via het ministerie van EZK aan de Europese Commissie worden aangeboden.

De RIS 3 is een levend document. Binnen de bestaande boards en gremia zal de RIS 3 periodiek tegen het licht worden gehouden.

4 Participatie

RIS 3 is met bijdragen van alle partners in West Nederland samengesteld door Managementautoriteit Kansen voor West, in nauwe samenwerking met stuurgroep Kansen voor West III en Lysias Advies. De partners zijn provincies Zuid-Holland, Flevoland, Noord-Holland en Utrecht en de steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Er zijn afspraken gemaakt over de rol en taakverdeling zoals reeds toegelicht in de voorgaande tekst. Tijdens een interactieve consultatie voor belangstellenden in september 2019 zijn de eerste resultaten van RIS 3 gedeeld en is ruimte gecreëerd voor inbreng. De verzamelde reacties zijn meegenomen in de verdere actualisatie van de strategie.

Eind oktober 2019 is ook een Online Consultatie gehouden. Door middel hiervan hebben veel en verschillende stakeholders de mogelijkheid gehad om online input te leveren op de geactualiseerde 90%versie van RIS 3.

5 Communicatiestrategie

Nadat alle colleges hebben ingestemd met RIS 3 zal de definitieve versie van RIS 3 gepubliceerd worden op de website van KvW.